

tema

**Profeti,
kanalisering
og gudserfaring**

**tema
artikler**

Inspirationer, der gør en forskel
At være kanal for det guddommelige

Profeti i Biblen og i kirken

Når Gud taler til forstanden

debat

Må muslimer gå til nadver?

Magasinet IKON udgives af den kristne forening IKON (Informations- og samtaleforum for Kristendom Og Ny religiøsitet). Magasinet henvender sig til alle, der ønsker at forholde sig til den religiøse mangfoldighed. Formålet er gennem saglig og engageret formidling at inspirere til dialog, give dybere indsigt og øge forståelsen mellem kirken og tidens religiøse strømninger.

Abonnement: IKON udkommer normalt i marts, juni, september og december. Årsabonnement 220,- kr. (inkl. moms). Løssalg 55,- kr. Abonnement kan bestilles på nedennævnte adresse eller ved indbetaling af beløbet på giro 6 61 61 51 med angivelse af afsenderadresse samt formålet med indbetalingen.

Redaktion: Lars Buch Viftrup (ansv. red., larsviftrup@yahoo.dk), Anne Krabbe-Poulsen (akrabbe@hotmail.com), Lene Skovmark (lene.skovmark@mail.dk), Ingerlise Provstgaard (ipro@webspeed.dk), Martin Herbst (mthe@km.dk).

Layout: Jeanette Westh, jeanettewesth@gmail.com.

Forsidebillede: dreamstime.com

Tryk: Fjerritslev Tryk, Østergade 35, 9690 Fjerritslev, tlf.nr. 98 21 24 31.

Oplag: 800.

Indlæg og artikler sendes til Redaktionen, IKON, Nørreallé 29, 8000 Århus C, e-mail: ikon@ikon-danmark.dk. Læserbreve/debatindlæg modtages gerne, dog forbeholder redaktionen sig ret til at udelade eller forkorte efter eget skøn.

Signerede artikler er ikke nødvendigvis udtryk for IKONs holdninger.

Annoncer: 4 kr. pr. mm. - 1/4 side 800 kr. - 1/2 side 1400 kr. - 1 side 2500,- (alle priser ekskl. moms).

IKON: Nørreallé 29, 8000 Århus C, tlf.: 30200280. SE-nr. 1663 9397. Træffetid bedst tirsdag og torsdag. E-mail: kontor@ikon-danmark.dk. Formand: Louise Buch Viftrup, louseviftrup@gmail.com.

Hjemmeside: www.ikon-danmark.dk.

Her kan man også melde sig ind i foreningen IKON, hvor årskontingentet er 200,- kr. (dog 100,- kr. for studerende og pensionister). Husstandsmedlemskab 300,- kr.

Det er tilladt at citere fra IKON i henhold til Medieansvarsloven med tydelig kildeangivelse. Ved eftertryk af artikler må der aftales med redaktionen eller forfatteren.

Copyright © IKON-Danmark 2012. ISBN 0907-7987.

plouppu

Er du religiøs eller religiøs?.....	4
Inspirationer der gør en forskel.....	6
At være kanal for det guddommelige.....	10
Hvad er kanalisering.....	12
Anneldelse: <i>Spirituelt inspiration</i>	13
Profeti i Biblen og i kirken.....	14
Når Gud taler til forstanden.....	16
Har vi brug for et Lewis-selskab?.....	18
DEBAT: Må muslimer gå til nadver?.....	19
Anneldelse: <i>Hvad hjertet er fuldt af</i>	25
Anneldelse: <i>De måske kristne</i>	26
Klommen <i>Teologi i farten: Et spark i bonderøven</i>	27

Er der nogen?

AF LARS BUCH VIFTRUP
ansv. redaktør

I vores tid kan det godt være svært at tro på, at der er nogen "derude" - en Gud eller åndelige væsner, som vi kan kommunikere med. Vi er skolet til at se virkeligheden omkring os som energi, fysiske og psykiske processer, naturlove og logiske sammenhænge. Når der er mennesker, som hævder at have været i kontakt med Gud eller åndelige væsner, kan det derfor enten virke meget langt ude, eller omvendt meget overbevisende, det der skal til, for at Gud ikke bare bliver tomme ord.

Der er særligt to religiøse bevægelser, som lægger vægt på erfaringer af samtaler med det guddommelige. Det er dels den karismatiske bevægelse (pinsekirken, Oasebevægelsen mm.), som er et kristent opgør med en tid præget af religionskritik og materialisme. Og så er det teosofien og alle de strømninger, som er udledt af den, ofte kaldet for nyåndelighed, new age eller holistisk spiritualitet.

I den karismatiske bevægelse er det almindeligt at erfare profetier, hvor Gud taler til sin menighed til opbyggelse og vejledning. I de nyåndelige miljøer er det udbredt med såkaldte medier, der kanalisere budskaber fra den åndelige verden. Det er to forskellige ting, men de udfylder den samme funktion ifølge en af forfatterne. Vi har derfor valgt at bringe artikler af mennesker, der henter inspiration hos netop disse to strømninger, for at blive klogere på, hvad det handler om.

Samtidig er det oplagt, at mange mennesker aldrig har erfaringer af profetier eller kanaliseringer, og i hvert fald ikke selv vil tale om deres religiøse erfaringer på denne måde. Der er derfor en artikel om C.S. Lewis, en britisk professor i litteratur (1898-1963), der er kendt ikke bare som forfatter af børnebøgerne om Narnia, men også som forfatter af mange bøger om kristen teologi. Hans erfaring af Guds kommunikation var af en anden, men ikke mindre omvæltende slags. Som en slags perspektivering bringer vi desuden en artikel af Martin Herbst om to helt grundlæggende syn på religion og dermed forholdet mellem menneske og Gud.

I dette nummer af magasinet IKON har vi også et minitema med debat om muslimers adgang til nadver. Anledningen var en gudstjeneste i foråret, hvor muslimske konferenceledere deltog i nadver. Hvad er der på spil, når muslimer går til nadver? Nadveren er jo en kristen, rituel måde at aktualisere Guds tale til mennesker på. Kan muslimer, der har et andet syn på Kristus, deltage i dette ritual, uden at det kristne sprog mister sin mening?

Der er med andre ord en masse spændende læsning til indsigt, fordybelse og eftertanke. God læselyst og god dialog!

P.S. Husk IKON fejrer 20-års jubilæum den 5-7. oktober 2012!

Er du

religiøs eller religiøs?

To antikke ord har inspireret forfatteren til at fundere over, hvordan vi kan finde hvile i spændingsfeltet mellem det at tro, at Gud er til stede i alt, og så dog vide, at der er en adskillelse mellem det guddommelige og det jordiske. Mødestedet er Jesu liv og død, konkluderer han.

AF MARTIN HERBST
sognepræst, foredragsholder og redaktionsmedlem

Gud er i alt

Ved den europæiske kulturs vugge finder vi to ord, der på hver deres måde udtrykker, hvad det vil sige at være religiøs. De to ord er henholdsvis det græske *eulabeia* og det latinske *religio*. Lad os se på betydningen af *eulabeia* først. *Eulabeia* betyder 'omhyggelighed'. Omhyggeligheden vedrører bevidstheden om, at det guddommelige er til stede over alt. I antikken forudsatte denne bevidsthed ingen særlig religiøs oplevelse, ingen specifik dogmatik, end ikke et særligt kultsted, hvor man dyrkede en guddom. *Eulabeia* forudsatte ene og alene antagelsen af det guddommelige tilstedeværelse i alt fra bækkens rislen og dagliglivets trivielle gøremål til stjernernes formationer på nattehimlen og skelsættende storpolitiske begivenheder. *Eulabeia* er med andre ord en universel grundholdning over for den iboende guddommelighed eller åndelighed i tilværelsen og kosmos som helhed.

Det er ikke vanskeligt at se det positive ved den type religiøsitet, *eulabeia* repræsenterer. Den indebærer, at mennesket er andet og mere end et dyr, og at alle tilværelsens facetter, selv de mest verdslige, rummer et indhold, der afføder respekt og ærefrygt. Det negative ved *eulabeia* er imidlertid også iøjefaldende. For ved at identificere det guddommelige med det jordiske kan resultatet let blive, at man ser guder, ånder og tegn overalt, eller hvad værre er, antager, at guddommen smelter fuldstændigt sammen med magthaveren eller det politiske magtapparat. Det sidste var snarere reglen end undtagelsen i den antikke verden, hvad både de ægyptiske faraoer, babyloniske konger, Alexander d. Store og de romerske kejsere eksemplificerer på tragisk vis.

I en nutidig kontekst kommer *eulabeia* på en positiv måde til udtryk i mange menneskers bevidsthed om, at det åndelige udtrykker sig helt nede på jorden. At holde et nyfødt barn i sine arme, at gå en tur ved stranden eller at

sidde og se en solopgang, måske med Jakob Knudsens 'Se nu stiger solen af havets skød' i erindringen, kan afføde en religiøs stemning ikke ulig den, der var karakteristisk for den antikke græker eller babylonier. På en negativ måde kommer *eulabeia* til udtryk i sidestillingen af frelse med en finale i X-factor eller drømmejobbet i Novo Nordisk eller i en manisk dyrkelse af sundhed, ungdom og berømmelse, som om det er det eneste saliggørende.

Forskel på himmelsk og jordisk

Det andet antikke ord, der udtrykker menneskers religiøsitet, er det latinske *religio*. Til at begynde med havde *religio* stort set samme betydning som *eulabeia*. Men med tiden formidlede det en anden type religiøsitet. Den bliver tydelig, når vi ser nærmere på ordets grundbetydning. *Religio* kommer af *religare*, der betyder 'at binde tilbage', det vil sige genetablere forbindelsen mellem det guddommelige og menneskelige. Denne genetablering forudsætter igen en adskillelse eller en splittelse, i teologisk forstand 'et fald', der skal overvindes. Adskillelsen kommer både til udtryk i tid, rum og den menneskelige erfaringsverden. Hvad angår det tidslige aspekt, bliver den religiøse dimension henlagt til særlige tidspunkter eller højtider. Med hensyn til rummet bliver opmærksomheden eller tilbedelsen af det guddommelige koncentreret på bestemte kultsteder. Og når det drejer sig om den personlige erfaring, kommer religiøsiteten til udtryk i kraft af en overnaturlig eller ekstraordinær oplevelse helt ud over det sædvanlige i skarp kontrast til *eulabeia*, hvor det religiøse snarere udtrykkes som en eksistentiel grundholdning.

Ligesom det var tilfældet med *eulabeia*, er det let at se det attraktive ved den religiøsitet, *religio* formidler. Den forhindrer en overtroisk sammensmeltning af det guddommelige med det menneskelige. Den karakteristiske adskillelse mellem det himmelske og det jordiske foregriber igen en lang tid senere tids sondring mellem tro og viden,

religion og videnskab, der er af altafgørende betydning for det samfund, vi i dag lever i, og så klart vil foretrække frem for det antikke. Slagsiden ved religio er imidlertid heller ikke til at overse. Den voldsomme adskillelse i tid, rum og erfaring kan meget let føre til, at det religiøse isoleres til særlige højtider i bestemte bygninger og udtrykkes i et sprog, der kun kan tydes af de specielt indviede.

I vore egen tid afspejles religio på en positiv måde i en institution som folkekirken, hvor folk kommer gerne, meget gerne, dog for det meste kun på særlige tidspunkter eller ved ganske særlige lejligheder. Den udtrykker sig tillige i en adskillelse mellem stat og kirke, hvor kirkeministeren ikke blander sig i kirkens indre anliggender! På en negativ måde kommer religio-religiøsiteten til udtryk i en kirke, der er for langt væk fra folket, fordi den taler i et sprog, kun ganske få har tillært sig. På et mere populistisk niveau udfolder den sig i en gudsdyrkelse, der har karakter af at være en regulær jagt på den ene ekstraordinære oplevelse og spektakulære forklaring efter den anden.

Julenat og påskemorgen

Der kan ikke være nogen tvivl om, at de to typer religiøsitet, der er repræsenteret af henholdsvis eulabeia og religio er så grundfæstet i den menneskelige tilværelse, at de er kommet for at blive. Vi har, om man så må sige, modtaget dem som kulturel fødselsdagsgave. Spørgsmålet er, hvordan man kan leve med dem på en realistisk og opbyggelig måde. Her mener jeg, at kristendommen leverer det bedste svar. Svaret bliver formuleret i skikkelse af Jesus Kristus. Med inkarnationen julenat fremhæves eulabeia. Når Gud kommer til verden i skikkelse af et lille barn, indebærer det intet mindre end en guddommeliggørelse af den jordiske tilværelse.

Denne guddommeliggørelse er fuldstændig grænseoverskridende, hvad Jesu bevægelse mod Jerusalem hele tiden afspejler. Hvor som helst han går, hvem han end møder på sin vej, nedbryder han grænsen mellem det hel-

lige og uhellige, det rene og urene, der på det horisontale plan afspejler den vertikale afstand mellem det himmelske og jordiske. Ved hans blotte tilstedeværelse bliver selv den mest dagligdags begivenhed, om det så drejer sig om at spise et måltid mad eller se på markens liljer eller himlens fugle, tillagt en dyb for ikke at sige uendelig betydning. En betydning, der vel at mærke hele tiden har været der som noget såre naturligt, men som man først for alvor bliver klar over med hans tilstedeværelse.

På denne måde kan man sige, at Jesus blåstempler eulabeia, og det med en radikalitet, provokation og generøsitet, der er helt uden sidestykke i religionshistorien. Men samtidig ender det ikke med en guddommelig identifikation med menneskelivet. Jesus modstår fristelsen til at lade sig krone som en guddommelig konge i et jordisk paradis. I stedet går han på korset og opstår. Hvor inkarnationen julenat opfylder mennesket trang til eulabeia, indfrier opstandelsen påskemorgen mennesket behov for religio. Eller udtrykt med et mere teologisk sprogbrug: hvor inkarnationen understreger det immanente, påpeger opstandelsen behovet for det transcendent. Opstandelsen indebærer den livsvigtige adskillelse mellem det guddommelige og menneskelige, foruden hvilken vi forfalder til persondyrkelse og religiøse fantastier.

Mødestedet

Tilbage står vi med en religiøsitet, der er vævet sammen af trådene fra både eulabeia og religio. Det er en modsætningsfyldt religiøsitet, anderledes kan det ikke være, og det er også godt det samme. For det må være i mødestedet, i selve krydsningspunktet, mellem eulabeia og religio, at den sunde religiøsitet opstår og udfolder sig; aldrig som noget der er færdigt én gang for alle og aldrig som noget, der er præget af kaotisk uforudsigelighed; altid som noget der på én gang er fredfyldt og dog i bevægelse med Guds kærlighed som fortegn.

Opstandelsen indebærer den livsvigtige adskillelse mellem det guddommelige og det menneskelige, foruden hvilken vi forfalder til persondyrkelse og religiøse fantastier

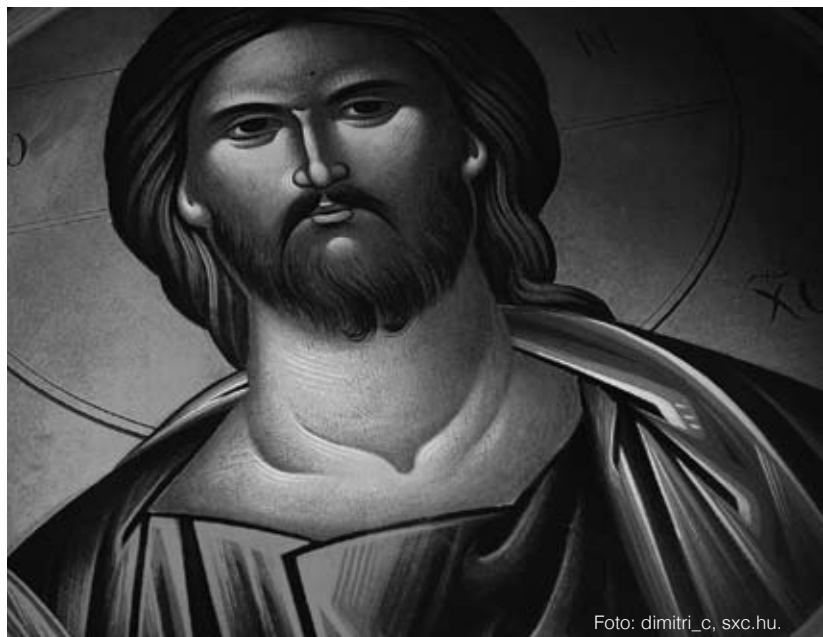

Foto: dimitri_c, sxc.hu.

Inspirationer der gør en forskel

Interview: Cand. theol. og missionspræst Ole Skjerbæk Madsen har i mange år været kendt for sit engagement for at bygge bro mellem kirken og den nye åndelighed, bl.a. gennem I Mesterens Lys. Her fortæller han til Lene Skovmark, hvordan Gud kaldte ham til det arbejde, og hvordan han til stadighed hører og videregiver Guds tale i det, han kalder ”inspirationer”.

AF LENE SKOVMARK
cand.theol., underviser og redaktionsmedlem

Andre tanker end mine egne

Det var i forlængelse af mødet med den karismatiske fornyelse, at Ole Skjerbæk første gang modtog budskaber fra Gud: ”Da jeg oplevede at blive døbt med Helligånden, modtog jeg tungetalens gave, og det bragte mig ind i et nærvær hos Gud, hvor jeg begyndte at få andre tanker end mine egne. I starten handlede det primært om mit eget forhold til Gud og andre, men efterhånden kom der ting i relation til kirken. Det handlede om Guds smerte over splittelsen i kirken, som gør, at den ikke fremtræder som Kristi legeme, og om kaldet til hellighed. Kirken og dens budskab er kun autentisk, hvis det svarer til det, den forkynder.”

Ole Skjerbæk påpeger, at de budskaber jo kan udledes af skriften, ”men Gud har ikke bare overladt til os selv at finde ud af, hvad Gud vil. Profetien viser, at Gud faktisk her og nu interesserer sig for mennesker.”

Missionspræsten undgår bevidst at sige ”han” om Gud, fordi det virker begrænsende og vækker unødigt anstød hos mange i det nyåndelige miljø. I en inspiration præsenterer Gud sig ved at bruge sin selvbetegnelse Jeg Er den Jeg Er, men Skjerbæk ser ikke nogen figur.

Bønnen en forudsætning

Budskaberne kan komme hvor som helst, men bøn er en

forudsætning: ”Nogle gange har jeg fået et ord, og da jeg begyndte at skrive, så er tingene kommet. Ofte er det en indre fornemmelse af, hvad Gud har på hjerte, og det opleves ligesom en pakke, der skal pakkes ud. Som en fil, der skal åbnes. Nogle gange er det en fornemmelse uden ord, og det kan tage lang tid, før det lukker sig helt op.”

Ole Skjerbæk modtager budskaber i for eksempel naturen eller i toget, hvor der er ro til at bede og tænke. Eller i en forbønssituation kan det begynde som en lille sætning, hvor så Helligånden tager over: ”Profetisk tale er beslægtet med de ord, vi ellers beder, men sagt mere personligt til vedkommende. Der kommer et ekstra tvist på, som man ellers ville være gået glip af.”

Når Gud kommer ind i billedet, bliver det i højere grad en tiltale og kommer mere til at handle om praksis: ”Gud er mindre konfliktsky, end jeg er. Der er mere direkte påtale af mangler i vores liv med Gud i inspirationerne, end jeg selv ville gøre.”

I Mesterens Lys - en inspiration

I Mesterens Lys projektet er et eksempel på, at det profetiske opstår, hvor der er en nød. Ole Skjerbæk oplevede, at det var svært for mennesker fra de nyreligiøse miljøer at falde til i kirken, fordi kirkens sprog og forestillingerne om Gud virkede fremmede.

”For eksempel opfattede mange Jesu død på korset

Foto: Tone Leksbø, Areopagos.

for vores skyld som en fratagelse af det menneskelige ansvar, selv om der ikke ligger dét i det. Når jeg bad folk om at lægge reinkarnationstroen til side, så stoppede samtalen, fordi jeg ikke fattede, hvilken betydning, den havde for folk. Jeg havde svært ved at værdsætte det potentiale, der ligger i troen på reinkarnationen, for jeg havde ikke fået redskaber til at bruge det. Mange holdt op med at komme i kirken, og frustrationerne toppede i 1994.

Jeg sagde til Jesus: ”Der er så mange ting, vi er fælles om, og så mange gode intentioner, hvorfor er det ikke muligt at bygge en bro, så at det ender hos dig?” Jeg oplevede Jesu kærlighed til mange af de mennesker, og at Jesus ærede mennesker for deres vilje til at bryde op fra gamle livsmønstre og ofre både komfort og penge for at udvikle sig åndeligt. Jeg fornemmede Jesu savn efter den samme dedikation i kirken.

Jeg oplevede Jesus sige: I skal lave nogle møder, der hedder I Mesterens Lys, og de skal finde sted i Østerbrogården (hvor nyåndelige grupper holdt møder, red.). Møderne skal rumme kristen meditation, helende bøn for mennesker med fokus på hjertet, og de skal annonceres i ”Nyt Aspekt”. Det var en slags blue print til hele baduljen. Det blev begyndelsen til I Mesterens Lys i maj 1995.

Ole Skjerbæk understreger, at det er vigtigt, når man får noget, at man ikke bare handler 100 % impulsivt på det, men at det prøves af andre, også nogle som er kri-

tiske. Så han gik blandt andre til Johannes Aagaard, som anerkendte, at Ole har en helt anden nådegave end Dialogcentret, og forsikrede, at han til enhver tid ville bakke ham op. Så var Ole klar over, at han ikke ville få nogen kniv i ryggen.

Et løfte fra Jesus

Ole Skjerbæk oplevede stadig, at han havde et kommunikationsproblem, og da var det, at Jesus lovede at give sin direkte tale til hver undervisning ved I Mesterens Lys møderne.

Det gennemgående budskab i inspirationerne til I Mesterens Lys møderne handler om efterfølgelse og discipelskab: ”Indholdet er ofte en udfoldelse af, hvad Guds væsen er i relation til os, kaldet til efterfølgelse af Kristus i tjenende kærlighed og en påpegnings af, hvad vi har glemt af vores oprindelige natur. Når jeg underviser, oplever jeg, at den undervisende del og inspirationerne blander sig og udtrykker noget af det samme, men i inspirationerne koncentrerer budskabet sig, og det er der, jeg tydeligst fornemmer Guds nærvær. Når undervisningen har været middelmådig, sker der et energiløft, når jeg læser eller får en inspiration. Det er en form for Guds guidede meditation med mennesker.”

Ole Skjerbæk har også modtaget inspiration til undervisning ud fra Fadervors bønner, Saligprisningerne

Jeg tror at Gud længes efter, at vi lever med de ORD og BUDSKABER, Gud giver

og Jesusordene og ikke mindst i forbindelse med undervisning i Tarotkortene.

Vendepunkt for Bethlehemskirken

En inspiration førte desuden til et afgørende vendepunkt i Bethlehemskirken, hvor menigheden i 1980'erne oplevede, at der skete en stagnation: ”Jeg spurgte Jesus til råds, og han sagde: I skal lave nogle nadvergudstjenester med bøn for syge, og I skal annoncere det i Ekstrabladet. Jeg lagde det frem for cellegrupperne i kirken og bad dem prøve budskabet. Vi blev enige om, at det var fra Jesus, og handlede på det. Det blev sågar omtalt og annonceret i TV Avisen, og dengang var der jo kun én kanal! Folk strømmede til, og til den første gudstjeneste var der ikke plads i kirken. Jeg måtte rykke stikket ud, da jeg havde fået henvendelse fra de første 80 personer, som ikke kunne være der den dag.

Disse gudstjenester blev adgangskortet for vores deltagelse i Krop-Sind-Ånd-messen, for der var jo tale om alternativ helbredelse i kirken.

Inspiration som poetisk profeti

Ole Skjerbæk har valgt at kalde sine budskaber for inspirationer. Profeti kan misforstås, fordi nogen tror, det handler om fremtiden. Han taler hellere om åbenbaringsgaver, fordi Guds måde at kommunikere på er mere end ”så siger Herren”:

”En inspiration kan sammenlignes med den poetiske profeti. I kristne kredse er der ofte en her og nu profeti, men det er ikke nødvendigvis dybt. Det kan være en opmuntring, men refleksionsprocessen mangler ofte. Som når profeten skal sluge bogen. Til budskabet hører også en perspektivering af Guds her og nu tale, og det sker ved at lade det lagre sig i hjertet. Det er en vigtig side af den bibelske profeti, og den er det særlige ved inspirationerne.”

Skjerbæk hævder, at inspirationerne kan ses lidt som en korrektion til den ofte ureflekterede form for profeti i karismatisk sammenhæng: ”Der er en større fylde i åbenbaringsgaverne, end vi normalt forestiller os. Nogle gange tager vi pusten af åbenbaringen ved at være alt for hurtige, det må synke ned i mig selv, før jeg kan formidle det. Nogle gange bliver det for magert. Jeg tror, at Gud længes efter, at vi lever med de ord og de budskaber, Gud giver, og uddyber det.”

Inspiration og kanalisering

Ole Skjerbæk ønsker ikke at kalde sin modtagelse af budskaber for kanalisering, fordi det giver indtryk af, at det kommer rent ned. Men han mener dog, at profeti og inspiration har samme funktion, som kanalisering har i det nyåndelige miljø:

”Kanaliserer siger, at der er kontakt til den åndelige verden, og at den åndelige verden vil os noget. For den kristne handler det om under Helligåndens vejledning at søge ind til, hvad Gud vil i Kristus. Religionsfænomenologisk er det det samme, men i kristendommen er der tale om en mere specifik kilde. I det nyåndelige kommer kanaliserede budskaber fra det Højere selv, der hos nogen har nærmest guddommelig status. Eller fra yoga selvet som det guddommelige princip i mennesket. Man kan ikke udelukke, at Helligånden også bruger kanalisering for at få budskaber igennem. Det kan være englevæsener, åndsvæsener, men også fra det kollektivt ubevidste eller arketyper, der sætter sig igennem.”

Ole Skjerbæk understreger vigtigheden af at prøve budskaberne: ”Nogle gange projicerer vi vores egne ønsker ind. Selv i profetier har Gud forskellige måder at tale på, og forskellen i sproglig kvalitet kan kun skyldes kanalen. Kanalen spiller en stor rolle. I den nyåndelige verden har man meget sin egen fornemmelse af, hvad der er sandt for enkelte, mens der i den kristne sammenhæng også er nogle kriterier.” Her nævner Skjerbæk især tre kriterier for, om et budskab kommer fra Gud:

1. Er det Gud, som vi kender i Jesus Kristus, som skinner igennem?
2. Er der tale om det menneskesyn og den holdning til mennesker, som vi møder i evangelierne?
3. Giver det mennesker ære eller Gud ære?

Han er forbeholden over for nogle af de budskaber, der kommer igennem i kanalisering og skeptisk over for kontakt til afdøde. Men han kan genkende den samme ånd i budskaber, der handler om nærvær og tjeneste for andre mennesker.

Guds nærvær på messen

Ole Skjerbæk nævner, at den oplevelse, folk har af at komme ind på I Mesterens Lys' stand på Krop-Sind-Ånd-messen, jo også er Guds selvåbenbaring: ”Det er ikke bare noget, vi selv skaber, Gud bruger vores nærvær til at skabe et rum for sit nærvær. En deltager på messen sagde, at det var godt, vi var der, for i vores stand kunne man finde sig selv. Det er lige så meget åbenbaring som profeti. Ofte siger folk efter en forbøn: ”Hvor vidste du det fra?” Gud bruger almindeligheder til at åbenbare sit nærvær.”

I forbindelse med en workshop om Christfulness, guidede Ole Skjerbæk en meditation om at give slip på falske forestillinger og lade sig fylde af Kristi lys og kærlighed. Efter meditationen fik han en spontan inspiration, og en af reaktionerne var: ”Jeg har godt vidst med hovedet, at jeg var elsket, men det her er første gang, jeg har erfaret, at jeg er elsket.”

Hvor er du, Adam?

En inspiration modtaget af Ole Skjerbæk Madsen

"Ordet er lyd med mening. Ordet er meningsgivende lyd - lyd, som vil meddele sig - lyd, som vil kalde - lyd, som vil kontakt, opbygge relationer, skabe.

Jeg Er Ordet - Ordet forud for al begyndelse. Jeg Er - Jeg Er Ordet. Før al begyndelse var jeg der, men ikke for mig selv, men for den skabning, jeg ville kalde til live.

Jeg Er Ordet. Endnu før skabelsen, gav jeg mig til kende. Jeg Er - Jeg Er Ordet; Jeg Er taler - taler Ordet, elsker Ordet. Jeg Er ét med Ordet. Ordet reflekterer min kærlighed, gengælder min kærlighed. Før al begyndelse er jeg relation: Ordet - Jeg Er, Jeg Er - Ordet. 'I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud.'

Ord rækker ud over sig selv, kalder. Jeg Er Ordet. Jeg Er Kaldet. Jeg kalder på verden, jeg kalder på solen og dens planeter, jeg kalder på jorden, jeg kalder på mennesket: Adam, hvor er du?

Ordet er en sang, skabelsens sang, livets sang, Guds Sang, en kærlighedssang. Jeg Er synger, jeg synger Ordet. Universet bliver til og danser. Jeg synger stjerntågerne frem, stjerner og deres planeter, galaksernes fællesskab. Jeg synger skabelsens dans. Jeg synger for selv at danse, danse med min skabning. Jeg synger for mennesket og synger hende ind i skabelsens dans, for at hun skal synge med mig og skabe med mig. Adam, hvor er du?

Adam danser for sig selv, for sin egen skyld. Adam synger for sig selv - nydelsens sang, ikke skabelsens sang - begærets sang, ikke kærlighedens sang - magtens sang, ikke tjenestens sang. Adam synger for sig selv; mangfoldigheden svinder. Adam magter ikke at give; Adam kræver - kræver skabningen for sin fornøjelse, sit tidsforliv. Adam gør skabningen til offer, til genstand for sit begær. Adam, hvor er du?

Jeg Er Kærlighedens Sang, Jeg Er Ordet! Jeg kalder stadig, synger stadig - og fatter du det ikke anderledes, synger jeg klagesange, synger med den lidende skabning, ofret for dit begær. Jeg synger med dig, når du ikke kan synge, ikke kan glæde dig, fordi du er uden kontakt, uden fællesskab, ikke er hel i dit hjerte. Adam, hvor er du?"

At være kanal for det guddommelige

Interview: Konsulent, forfatter og BA i pædagogik, Anne Windfeldt, fortæller i et interview, hvordan hun lærte at kanalisere, og hvordan hun bruger det i sin terapeutiske virksomhed.

AF LENE SKOVMARK
cand.theol., underviser og redaktionsmedlem

Lært på kursus

Det var på et kanaliseringkursus, at Anne Windfeldt første gang blev bevidst om, at hun kunne modtage

budskaber: "Det var ikke noget, jeg vidste, at jeg kunne, men jeg kan godt se i bakspejlet, at der egentlig altid er kommet noget til mig udefra. Det kom ikke som kanaliserede budskaber, men mere som en fornemmelse af noget, jeg vidste, uden at vide hvorfra det kom. Det er jeg først blevet klar over, efter at jeg har lært det som en teknik. Siden har jeg trænet meget for at udvikle det. Jeg bruger det til personlig afklaring og i min virksomhed."

Anne vil ikke betegne sig selv som åndeligt søgende tidligere. Hun har ikke nogen religiøs baggrund, og hun har en bachelor i pædagogik. Det åndelige kom ind i forbindelse med selvudvikling, og hun blev udfordret ved at støde ind i mennesker med et åndeligt ståsted: "Jeg har i tidens løb fået mange kameler at tygge på. De skulle ikke sluges, men netop tygges på!"

Hvor kommer budskaberne fra?

Anne Windfeldt fortæller, at det ofte er vigtigt at finde ud af, hvor det kommer fra, hvem der træder igennem: "Kanaliserer er en modtagelse af budskaber fra det guddommelige univers, og det kan man opfatte på mange måder. Holdningen på kurset var, at det er vigtigt for mennesker – ikke for energierne derude – at vide, hvem der taler. Det giver tryk og genkendelse, så det ikke bare er en stor grå masse."

Under kurset opdagede Anne, at der var en kristen skikkelse, der kom igennem til hende: "Jeg så for første gang i mit liv den, som kom igennem til mig – med min spirituelle sans. Det var helt vildt overvældende og samtidig bekræftende, at det viste sig i sin facon. Da jeg lærte ham bedre at kende, viste det sig, at det var Johannes fra Biblen, ham med evangeliet. I spirituelle kredse er det

åndelige navn Kutumi, og det er ofte mindre provokerende for dem, der modtager budskabet. Der kommer også andre end kristne figurer igennem, men mest dem, der tilhører den kristne tradition."

For Anne var det vældig provokerende, at det netop var en kristen skikkelse, fordi hun i sin opvækst har forbundet den kristne fortælling med noget helt andet: "Jeg havde meldt mig ud af folkekirken. Det var en politisk beslutning, for i det miljø, jeg var en del af, tog man afstand fra religion. Så det, jeg kender til den kristne tilgang, er begrænset; kristendom var noget, der foregik i folkekirken, formidlet af præsten. Nu ser jeg flere nuancer, end jeg har oplevet før."

Hun fortæller, at der også kommer budskaber fra skikkelser fra den østlige filosofi, som for nogle er nemmere at forholde sig til, hvor det kristne ofte kommer for tæt på.

Lys og vejledning

Anne Windfeldt oplever, at de kanaliserede budskaber kommer på en særlig frekvens, og at et større perspektiv kommer til udtryk i de budskaber, hun modtager: "Som jeg oplever det, er det kærlighedsbudskabet, lysets budskaber, der er det overordnede tema, og det er jo kristent, men også buddhistisk. Opfattelsen i det kanaliserede hæver sig typisk over kassetænkningen."

Hun bruger kanalisering til de klienter, der har brug for inspiration og for at få bragt lys ind i deres situation. Budskabet er hævet over menneskelige følelser og begrænsninger. Hævet over det, der føles godt eller ondt, for, som hun siger, er alt i princippet en læringsproces.

Udover til klienterne bruger Anne kanalisering i forhold til sit eget liv. For eksempel fik hun navnet Ki, som hun kalder sin virksomhed, gennem kanaliseret vejledning. Ki er et østligt begreb, som betegner den universelle kraft: "Jeg bad om vejledning for at finde et navn med bred

Et eksempel på et kanaliseret budskab

"Jeg vil gerne minde dig om, at du ikke er alene, når du går ind i mødet med andre. Der er et uendeligt lyshav og tilstedeværelse af guddommelige energier med dig, afhængig af det menneske, du mødes med. Det kan være enkelte væsener, kristne skikkelser. Der er nogen til stede for dig, og nogen til stede for den anden. I et samarbejde. Det kan være forskelligt, hvem vi hver især har brug for eller har kontakt til. Vi har kontakt til jer på jorden, uagtet om I ved det eller ej. Ikke som konkret fysisk indgriben, men kontakten er der altid, og muligheden for at bevidstgøre den er der altid for mennesket... Og vi er blot en tanke væk."

appel, og det viser samtidig, at budskaberne kommer fra noget, der er større end mig selv."

At filtrere egoet væk

Anne Windfeldt understreger, at det er nødvendigt at være i indre ro, når man modtager budskaber. Hvis der er for stort tankemylder, beder hun om hjælp til at komme i ro og om at få dæmpet egoet, så det budskab kan komme igennem, som er godt for den anden, i kærlighed og respekt: "Det er en kærlighedsfuld handling, og derfor er det vigtigt at bringe ro om situationen."

Hun har et ritual, som hun siger højt som indledning og afslutning til en kanalisering:

- En bøn om guddommelig beskyttelse.
- En bøn om at få kontakt til de højeste energier i universet.
- En bøn om at få lov til at være kanal og få budskaber, som kan støtte den anden.
- Sluttes med tak, når kanaliseringen er færdig, for at vende tilbage til den fysiske verden.

At være talerør for det guddommelige

Anne opfatter sig selv som et rør for kommunikation og tilføjer: "Min opgave er udelukkende at være et talerør. Jeg er til stede og er vidne til, hvad der bliver sagt. Jeg er ikke i trance, men i en meditativ tilstand, hvor bevidstheden er fokuseret, og mine sanser er lukket ned. Energiene taler,

så jeg kan forstå det og bringe det videre. I begyndelsen var det mest ord, men der kan også komme billeder, farver og fornemmelse."

Anne understreger, at der er tale om vejledning, ikke rådgivning: "Det handler om at få kastet eller bragt et kærligt lys ned på en livssituation og på de valg, man skal foretage. Alt er rensset for at være godt eller skidt, og det giver én frimodighed til at leve og vove at træffe valg. Nogle bliver skuffede, hvis de ikke får svar på, hvad der vil være godt for dem. Men det kan ingen svare på, hvis du ikke selv ved det. Man må selv tage ansvar. Hvis du ikke kan forholde dig til det lige nu, så smid det væk, indtil du måske senere forstår det."

Min sandhed – din sandhed?

Jeg pegede på, at det virker ret forvirrende, at kanaliserede budskaber inden for den nyåndelige verden ofte er modsatrettede, og at de hver især hævder at have sandheden. Til det siger Anne: "Jeg oplever selv, at de forskellige budskaber er nuancer af den samme virkelighed. Der findes flere sandheder, eller rettere én Sandhed, som vi alle kan koble os på. Og den ser forskellig ud, alt efter hvem vi er, og hvor vi er. Når man ser op i himlen, ser man noget forskelligt, alt efter hvor man står, og hvilken kultur man tilhører. Der er forskellige perspektiver. Det går galt, hvis vi tror, at det kun er os, der har sandheden."

Hvad er kanalisering?

En kort beskrivelse af fænomenet kanalisering

"Kanisering er et budskab til dig fra den åndelige verden, formidlet af et medie. Det er et kærligt skub i den rigtige retning"

AF INGERLISE PROVSTGAARD
pensioneret lærer og medlem af redaktionen

"Kanisering er et budskab til dig fra den åndelige verden, formidlet af et medie. Det er et kærligt skub i den rigtige retning." Sådan præsenterer et kanaliseringsmedie sit tilbud på nettet.

Hvad er kanalisering?

At formidle en kontakt til den åndelige verden og være kanal/talerør for dens budskaber, oplysninger om åndelige ting, healing, svar på spørgsmål, vejledning, hjælp i problemer osv.

Hvordan modtager mediet et budskab?

Ved at "stille ind på en åndelig frekvens" – ofte via en til lært teknik – tager mediet imod, hvad der kommer af billeder, indtryk, stemninger og ord i det indre – eller lader sin hånd skrive budskabet via "automatskrift".

Hvem er afsenderne?

Her er der mange bud: dit højere selv, Altet, Gud, universet, en ærkeengel, din skytsånd, en åndelig "mester" er nogen af dem.

Afsenderne kan præsentere sig med navne som Tobias, St. Germain, Kuthumi og Maria Magdalene og fortælle, at de tilhører "de opstegne mestre" - væsener, som har opnået fuldkommenhed gennem mange jordeliv og nu arbejder som guider og hjælpere fra det hinsides. De angiver også tit, hvem de bl.a. har været i tidligere liv – Kuthumi har fx levet som Pythagoras, apostlen Johannes og Frans af Assisi. Også Jesus optræder som flittig afsender.

Ifølge sagens natur har vi kun deres egne ord for, hvem de er.

Hvem er budskaberne rettet til?

- Til en enkeltperson, som har opsøgt et kanaliseringsmedie for at få hjælp, rådgivning osv.
- Til samfundsgrupper som politiske og religiøse ledere – budskaber, nedskrevet af enkeltpersoner og videregivet "efter åndelig ordre".
- Til menneskeheden – med almene filosofiske tanker og

oplysninger om, hvordan vi kan få det bedre på jorden. Internettet vrimler med dem.

- Til mennesker, der søger et nyt evangelium, fordi de ser med skepsis på det gamle. "Vandrer mod lyset"- bevægelsen er et godt eksempel. Bygget på et kanaliseret budskab fra begyndelsen af 1900-tallet, præsenteres en meget alternativ udlægning af såvel det gamle testamente som det nye.
- Til enhver, som søger svar på de store spørgsmål! Amerikaneren Neale Donald Walsch fik i 1992 et svar, da han råbte sin livsvrede ud i universet. Gud svarede ham ved at tage hans hånd og lade den nedskrive/kanalisere et svar. Det blev først til en bog, "Conversations with God", som klarede 135 uger på New York Times' bestsellerliste – siden til mange flere af samme slags. "Guddommelige samtaler", hed den første bog på dansk.

Budskabernes form

Ofte særdeles ordrig. Sproget højtideligt poetisk med en bibelsk ansats og en indtrængende tone, som kan føles "bekendt" hos modtageren på en behagelig måde.

Budskabernes indhold

Brugt over for enkeltpersoner indeholder de svar og kommentarer til denne person.

De udadrettede budskaber "til enhver" indeholder udsagn om verdens tilstand og opfordringer til at forbedre den ved at være positive og uselviske og arbejde for fred og enhed mellem mennesker.

Et gennemgående tema er, at kristendommen, som vi kender den, er blevet fordrejet og misforstået gennem århundrederne, "men her kommer sandheden".

Et andet er, at vi alle må igennem mange jordeliv for at nå til fuldkommenhed.

Et tredje, at den åndelige verdens visdom og budskaber er naturligt tilgængelig for enhver, det gælder blot om at finde og udvikle den rette teknik til at få hul igennem!

Spirituel inspiration

Anmeldelse: En række offentligt kendte danskere giver deres bud på, hvordan de oplever åndelig inspiration, og det er ifølge anmelderen inspirerende læsning.

AF LENE SKOVMARK
cand.theol, underviser og redaktionsmedlem

Forfatteren vil med sin bog at give inspiration til den, der ønsker at udforske den spirituelle livsstil.

Udgangspunktet er, at hvert menneske rummer en medfødt evne til at udvikle sig spirituelt og dermed bidrage til en endnu mere meningsfyldt og harmonisk tilværelse, både rent personligt og i verden. Hensigten er, at den enkelte finder sin egen vej og egen spirituelle praksis.

Som indledning giver forfatteren sit bud på, hvad hun ser som de største tendenser inden for den spirituelle verden: troen på engle, loven om tiltrækning, fordybelse i nuet og kontakten til den åndelige verden.

Bogens hoveddel indeholder interviews med repræsentanter fra verdens fem største religioner og en række offentligt kendte danskere om, hvordan man bruger spirituel inspiration. En bred vifte af personer udtaler sig, fra Ole Skjerbæk Madsen via Sanne Salomonsen og til Lars Muhl, for blot at nævne nogle. De svarer hver især på spørgsmål om, hvad de forstår ved spiritualitet, hvordan de bruger det i livet, hvem Gud er, og hvad livets mening er. Det enkelte afsnit slutter med forslag til meditative øvelser og råd til spirituelt søgende.

Fremstillingen er udogmatisk. De forskellige former for religion og spiritualitet præsenteres som inspiration og ikke som en sandhed, der skal tillæres eller prædikkes. Det drejer sig om, hvordan mennesker oplever spirituel inspiration i en helt almindelig hverdag.

Hvert indlæg er et stærkt vidnesbyrd om åndelig bevidsthed og erfaring, og den personlige indgangsvinkel gør

stoffet levende og troværdigt. Personligt har jeg set nye perspektiver og fået større indsigt i forhold til religionerne. Det er tankevækkende at opdage, at trods den vidt forskellige baggrund og praksis hos de interviewede personer, er de gennemgående værdier næstekærlighed, at være til stede i nuet, personlig udvikling, erfaring af forbundethed og bevidsthed om noget, der er større.

Bogen lever op til sit formål - der er masser af inspiration at hente. Det er inspirerende læsning for alle, der ønsker at lade sig udfordre og hente inspiration til sin personlige praksis. Og den er nyttig for alle, der er interesserede i dialog.

Det er overvældende læsning og det kan virke forvirrende med de mange forskellige indfaldsvinkler. Og da forfatteren oven i købet slutter af med en række åndelige øvelser, bliver det for meget af det gode. Men, så kan man jo følge forfatterens devise om at tage det, man kan bruge, og lade resten ligge.

Spirituel Inspiration
Susanne Wexø
Lemuel Books 2011
230 sider
Vejledende pris: kr. 249

Profeti

i Biblen og i kirken

Profeti er ikke forbeholdt nogle få privilegerede skikkelser i Det Gamle og Nye Testamente. Den er tillige en nutidig realitet, hvor Gud og mennesker mødes med forståelsesmæssige og praktiske konsekvenser.

AF MORTEN MUNCH
sognepræst i Værløse og Hareskov

Profeti i det bibelske univers

Profeti er et til overmål dokumenteret fænomen i det bibelske univers. Det er som med luften,

man indånder. Den er overalt og kan netop derfor forbigå ens opmærksomhed. Profeti anses for at være den hyppigst forekommende ytring af Guds Ånd i Det Gamle Testamente. Ser vi på Det Nye Testamente, er der ikke tale om brud, men kontinuitet og udvidelse på dette område. Ordgruppen profetein, (hvoraf ordet 'profeti' kommer), optræder ca. 185 gange i Det Nye Testamente. Ofte refererer det tilbage til messianske profetier i Det Gamle Testamente, der opfyldes i Jesu gerning, men der er i høj grad også tale om en fortsat funktion af Guds Ånd.

Jesus og Paulus

Jesu advarsler mod falsk profeti¹ forudsætter en forventning om den sande profetis tilstedeværelse i kirken. Kun på den baggrund giver advarslerne mening. Jesus giver da også løfte om selv at sende profeter og understreger vigtigheden af at tage imod dem.² Det er tydeligt, at Paulus står i samme tradition. Positivt nævner han profetien som en naturlig del af menighedens praksis³ og fremhæver endda denne gave som særlig betydningsfuld.⁴ Men han er samtidig nøgternt bevidst om profetiens stykkevis og ufuldkomne karakter.⁵ Ligeså central profetiens gave er, ligeså skrøbelig er den og bringes let i miskredit. Derfor skal det profetiske ord ifølge Paulus på den ene side altid vurderes

og prøves, på den anden side ikke ignoreres eller ringeagtes.⁶ Gaven udgår nemlig fra den opstandne Jesus.⁷

Kirken som et profetisk folk

Apostlenes Gerninger afdækker et billede af de første kristne som et profetisk folk. Vi ser i glimt den profetiske gave i aktion gennem Ananias, Agabus, Filips døtre og menighedsledere i Antiokia.⁸ Det skelsættende er imidlertid ikke disse enkeltepisoder, men grundforståelsen af pinsen som en opvågning af den profetiske gave hos hele gudsfolket frem for de få privilegerede. Her opfyldes profeten Joels syn om, at den profetiske indsigt engang skal udbredes på tværs af alder, køn og social status.⁹ Det svarer igen til Moses' ønske om, at Guds folk kollektivt måtte få del i den profetiske ånd.¹⁰

Profetiens væsen og funktion i den kristne kirke

Når vi nærmere skal indkredse den profetiske opvågning i den kristne menighed, står udsagnet i Johannes Åbenbaring 19,10 centralt: "Jesu vidnesbyrd er profetiens ånd." Her defineres profetiens ånd og inderste væsen i tilknytning til Jesu vidnesbyrd, hvilket sprogligt kan oversættes som vidnesbyrdet om eller fra Jesus. Fastholder vi begge betydningsnuancer, er profetien i sin kerne en kommunikation fra Jesus Kristus, det levende gudsord, om Jesus Kristus, dvs. en tydning af hvad Guds åbenbaring i Sønnen indebærer for det menneskelige liv. Det vil Ånden gøre i den enkelte og i fællesskabet af troende, idet der er en ny

adgang til Gud i den nye pagt. Dette overordnede formål med profetien konkretiseres i Paulus' anvisninger til menigheden i Korinth, hvor menighedsprofetien tilskrives funktioner såsom at opbygge, formane/opmuntre, trøste, belære og formidle Jesu nærvær.¹¹

Det særegne ved profetisk formidling

Disse funktioner har profetien imidlertid til fælles med forkyndelse, vidnesbyrd, nadverfejring, den kristne lovsang m.v. Derfor må vi spørge til den profetiske gaves særegne karakter. I følge den nytestamentlige forskning består den i at tale på grundlag af åbenbaring fra Gud i konkrete situationer. Det er dette åbenbaringsaspekt ind i konkret tid og sted, der giver det talte ord – hvad enten det er trøstende, formanende, opbyggende, belærende eller andet – en særlig aktualitet og dermed mulighed for at bevæge tilhørerne, trænge igennem apati og åbne mennesket for de muligheder, Guds nærvær ved evangeliet tilvejebringer. Det fremgår eksempelvis af 1 Kor 14,30, hvor Paulus taler om en nutidigt forekommende 'åbenbaring' i menigheden i direkte tilknytning til den profetiske tale. Åbenbaringen kan afdække skjulte forhold i fortid, nutid og fremtid og formidler en indsigt i Guds vilje, der ofte erfares i det enkelte menneskes hjerte. Tidsaspektet er for så vidt underordnet. Fokuspunktet er at bringe et møde i stand mellem Gud og menneske, knyttet til Kristusåbenbaringen.

Profetiens form

Nogle profeter i Det Gamle Testamente indleder deres profetier med ordene "jeg så", andre med "jeg hørte". Profetiske budskaber kan modtages som visioner eller auditio-ner. En tredje form er indtryk, man ikke kan ryste af sig, og som modtages udenom enhver sansning.

Videreformidlingen af budskabet til andre kan ske som et profetisk ord, en inspireret prædiken, en forbøn båret af Åndens vejledning og tilskyndelser. Budskabet kan ikklædes en poetisk og musikalsk dragt, symbolske handlinger eller andet. Denne variation i udtryk understreger, at profetisk tjeneste hverken kan eller bør kopieres, men må

finde det udtryk, Ånden leder til og som vel oftest (men ikke altid) er i overensstemmelse med det menneskelige redskabs personlighed.

Profetiens prøvelse og myndighedsgrad

Den nytestamentlige profeti er underordnet det apostoliske vidnesbyrd om Kristus og føjer ikke noget nyt til dette, men tolker og aktualiserer det ind i nye tider og situationer. Det henter igen sin myndighed fra overensstemmelsen med Kristus og må prøves på Kristi sandhed og kærlighed. Jf. 1 Joh 4,1-2: Ikke enhver ånd er af Gud; Guds ånd kendes på bekendelsen til Kristus som Guds søn, kommet i kød.

På et praktisk plan vil en profetis erfarede myndighedsgrad stå i relation til den profeterendes livsførelse, nådegavens modenhed og gennemslagskraft, genklangen i menigheden og erfarede resultater set over et stykke tid. Frugten må være troens og fællesskabets opbyggelse. Den profeterendes troværdighed må vise sig i en ydmyg og lærevillig relation til den lokale menighedsledelse, og i at personen ikke på nogen måde beriger sig ved sin gave.

Profetiske budskaber må opfattes som vejledende, ikke dirigerende. Kun sådan kan de bære frugt ved genkendelsen af Guds tiltale i den enkelte modtagers hjerte. Profetiske ord er ikke tvingende eller selvopfyldende. De er invitationer til en vandring med Gud, hvor den enkelte selv hører Jesu hyrderøst (Joh 10) og knyttes nærmere til denne frem for usunde afhængighedsbånd til menneskelige redskaber. Det profetiske ord må modne den enkeltes relation til og vandring med Kristus.

NOTER

¹ Matt 7,15; 24,24

² Matt 23,34; Matt 10,41

³ 1 Kor 12,10,28; Rom 12,6

⁴ 1 Kor 14,1,39

⁵ 1 Kor 13,9

⁶ 1 Tess 5,20

⁷ Ef 4,11f

⁸ ApG 9,17; 11,28; 21,9-11; 13,1ff; 1 Tim 4,14

⁹ ApG 2,16-21; Joel 3,1-2

¹⁰ 4 Mos 11,29

¹¹ 1 Kor 14,3,24f,31

Fokuspunktet er at bringe et møde i stand mellem Gud og menneske

knyttet til Kristusåbenbaringen

Når Gud taler til forstanderen

Den intellektuelle Oxford-lektor C.S. Lewis fik hverken åbenbaringer fra universet eller hørte Gud tale til sig. Han søgte heller ikke aktivt den kristne tro. Men Gud søgte ham – og førte ham ad tankens og forstandens vej til en urokkelig tro på en levende Gud og den opstandne Kristus.

AF LARS CHRISTIANSEN
ph.d.-studerende og skribent

C.S. Lewis blev, ifølge sin erindringsbog *Surprised by Joy* (da. *Overvældet af glæde*), omvendt til kristendommen natten mellem 19.

og 20. september 1931. Denne nat sætter skel, men den kan også ses som fuldbyrdelsen af en årelang åndelig og intellektuel udvikling.

Guder og helte

Størstedelen af sine barne- og ungdomsår var Lewis ateist, og han betragtede kristendommen som én blandt mange myter, der ikke havde noget med virkeligheden at gøre. I studieårene var han påvirket af den romerske digter Lukrets og bekendte sig til dennes ateistiske og materialistiske verdensbillede. I de lærde kredse i Oxford kom Lewis imidlertid i berøring med mange kristne og hans litterære interesserer tenderede mod ældre, kristne forfattere som Dante og Milton, foruden de romantiske digtere. Modernismen var ham fremmed. Han beskriver sin situation således:

”Jeg interesserede mig næsten kun for guder og helte, Hesperides Have, Lancelot og gralen, og troede kun på atomer, evolution og militærtjeneste.”

Teist, men ikke kristen

Denne indre splittelse blev senere helet. En vigtig station i helingsprocessen var, at han mødte Hegels filosofi, der var stærk i Oxford i mellemløbetiden. Den overbeviste ham om eksistensen af en universel, kosmisk fornuft, en *Logos*, som verden er en manifestation af, og som mennesket qua sin egen fornuft har del i. Lewis kalder sit møde med Hegels idealisme for ”religiøs”, for den vækkede ham af

”materialismens slummer”. Han tog afsked med Lukrets’ verdensbillede, for Hegels idealisme førte ham til den konklusion, som han holdt fast i resten af livet: at fornuftens gyldighed er betinget af, at den begrundes i noget, der overskrider naturen, noget meta-fysisk. Hvis fornuften er et rent naturfænomen på linje med f.eks. kroppens organer eller plantelivet, så er den underlagt naturlovenes mekanik og dermed ikke fri.

Fra troen på den kosmiske fornuft var der ikke langt til at bekende sig til en form for ”rationel teisme” – dvs. at tro på en guddom, der ikke griber ind, men er op-hav til verden og garant for fornuften. Fra 1929 kalder han sig teist, men altså ikke kristen.

En middag med konsekvenser

Her kommer Tolkien ind i billedet. De havde mødt hinanden i Oxford i 1926, altså længe inden nogen af dem blev berømte eventyrforfattere. De havde en fælles passion for middelalderen, for oldengelske kvad, islandske sagaer og nordisk mytologi, men der var den forskel, at Tolkien var kristen, aktiv katolik.

Den 19. september 1931 havde Lewis Tolkien og litteraten Hugo Dyson til middag. Efter at have spist begav de sig ud på en nærmest legendarisk spadseretur på Addisons Walk, et yndigt stisystem, der hører til Magdalen College, Lewis’ arbejdsplads. Her diskuterede de forholdet mellem myte, litteratur og religion. Da Lewis fortalte sine venner, at han ikke kunne stille noget op med de fire evangelier, at de ikke gav nogen mening for ham, fremførte Tolkien, at når Lewis stødte på forestillingen om en guds eller en helts stedfortrædende lidelse og død i hedenske myter og sagn, så gik han uden videre ind på fortællingens præ-

Foto: hhsara, sxc.hu.

mis. Og han blev ikke bare bevæget af handlingen, han var også indstillet på at læse al mulig visdom og dybsindighed ind i disse gamle historier.

”Evangeliet,” sagde Tolkien, ”skal læses med samme modtagelighed som de gamle myter og sagn.” Lewis indvendte, at alle myter blot er fiktioner eller løgne, uanset hvor godt fortalte de er (”Lies breathed through silver”). Han satte trumf på og sagde, at det, hans venner kaldte for ”det kristne evangelium” jo bare er én blandt mange gamle myter om guder, der dør og genopstår - og hvorfor skulle det så være noget særligt?

Tolkien (der havde meget til fælles med Grundtvig) fremførte, at myter *ikke* er løgne eller ”gode historier”, men at de giver os glimt af en åndelig virkelighed og fortæller noget sandt om menneskelivet. Og ligesom Grundtvig mente han, at man i hedenske myter finder forudannelser om kristendommen. Forskellen er, at det, som de hedenske myter antyder, er sket i virkeligheden. Figurer som Balder, Adonis, Osiris har ikke gået på jorden, men det har Jesus Kristus. Evangeliet siger os, at myten er gået ind i historien og blevet virkelighed.

Myten, der blev sand

C.S. Lewis læste kort efter evangelierne i nyt lys: Meget af det, som de gamle myter og riter handlede om, fandt han også i evangeliet, forskellen var evangeliernes mange historiske oplysninger og små virkelighedsnære detaljer om ”almindelige mennesker”, som ikke findes i myterne. Det dæmrede for ham, at evangelierne fortæller om historiske begivenheder. Han skriver i sine erindringer:

”Jeg var på denne tid for erfaren i litteraturvidenskab til at betragte evangelierne som myter. De smagte ikke

af myter. Og alligevel, den historie de fortalte – i en historisk ramme uden kunstnerisk finesse – disse snæversyede, usympatiske jøder, som var så blinde for den mytiske rigdom i den omgivende hedenske verden – den historie, de fortalte, var netop det, de store myter handlede om. Hvis en myte nogensinde skulle være blevet virkelighed, være blevet inkarneret, så måtte det være netop på denne måde (...) Her, og til enhver tid kun her, må myten være blevet virkelighed, ordet blevet kød, Gud blevet menneske. Dette er hverken ’religion’ eller ’filosofi’. Det er sammenfatningen og virkeliggørelsen af al religion og filosofi.”

Hvis man altså hævder, at kristendommen har stærke ligheder med de mange oldtidsreligioner, der dyrkede en gud, der dør og genopstår, så ville Lewis og Tolkien give dem ret. Denne kendsgerning ville bare ikke relativere eller ophæve kristendommens gyldighed. Tværtimod. Evangeliet fortæller om den historiske opfyldelse af det, som naturreligionerne vagt drømmer om: en gud, der ligesom kornet og vegetationen stiger ned til dødsriget om vinteren - og om foråret kommer op igen efter at have overvundet døden og bringer nyt liv til verden!

Et par uger efter spadsereturen skriver C.S. Lewis i et brev til en ven: ”Jeg er lige gået videre fra at tro på Gud til afgjort at tro på Kristus ... Det skyldes i høj grad min lange natlige samtale med Dyson og Tolkien.” Han modtager nadveren for første gang siden barndommen juledag 1931.

Han skrev i begyndelsen af 1930erne *Pilgrim's Regress* – en allegorisk fremstilling af sin egen ”dannelsesrejse” – der er den første af hans mange populære bøger om kristen tro.

Har vi brug for et Lewis-selskab?

I en tid, hvor religion blev mødt med skepsis og ateismen blomstrede, blev C.S. Lewis efter sin omvendelse i 1931 en utrættelig forsvarer for kristendommen. Har vi også i vor tid, der gennemsyres af den samme skepsis, brug for hans tanker om, hvad kristendom er og ikke er?

AF LARS CHRISTIANSEN
ph.d.-studerende og skribent

C.S. Lewis blev født i Belfast i 1898 og døde i Oxford i 1963. Det meste af sit liv var han lektor i engelsk middelalderlitteratur ved Magda-

len College i Oxford, senere professor i Cambridge.

Lewis' ægteskab med den amerikanske forfatter Joy Davidman vil mange kende fra filmen *Shadowlands* (1993).

Det er dog mest i kraft af sit forfatterskab, han er kendt verden over. Eventyrene om landet Narnia med løven Aslan og den onde snedronning er populære hos børn og voksne. Lige så udbredte er hans bøger om kristendom, religion og etiske spørgsmål – fx *Det er kristendom* og *Fra helvedes blækhushus*. Man har kaldt ham en af de mest indflydelsesrige kristne apologeter i det 20. årh.

Styrken ved Lewis' forfatterskab ligger ikke mindst i hans frodige, mangesidige talent, der befrugtes af hans imponerende belæsthed: Han er en poetisk begavelse med en skarp, logisk-analytisk sans, hans rationelle argumentationskæder oplyses konstant af slående, sproglige billeder, der får hans tanker til at virke indlysende. Lewis har en sjælden evne til at forstå, hvordan både lærd og læg tænker og føler, og han evner at tale til begge på samme tid. Man har kaldt ham "skeptikernes apostel", fordi han klart demonstrerer, at man ikke behøver at deponere sin fornuft for at være kristen. Tværtimod.

Hvorfor er Lewis vigtig i dag?

Sådan spørger Torben Bramming og Thomas Ø. Aallmann i Lewis selskabets årsskrifts første essay og svarer bl.a.:

- "... fordi man i ham har en samtalepartner, der åbner vores øjne for, at vi er "fellows" i den åndelige rejse, som ethvert menneskeliv er."

Lewis-selskabet

Det danske C.S. Lewis-selskab blev stiftet af en gruppe præster og andet godtfolk i forbindelse med en studierejse til Magdalen College, Oxford University, i marts 2011. Formålet med rejsen var at studere C.S. Lewis' og J.R.R. Tolkiens forfatterskaber og den ånd, de virkede i. Selskabets formål er det samme som rejsens, hvilket udtrykkes således i vedtægterne: "Selskabets formål er at udbrede kendskabet til C.S. Lewis' liv, værk og tanker, herunder hans sokratiske tilgang til kristendommen, særligt hans ønske om 'at forsvare og forklare den kristne tro, som har været fælles for næsten alle kristne gennem alle tider'. (Det er kristendom)."

Selskabet har planer om at arrangere seminarer og med mellemrum at udsende et digitalt nyhedsbrev. Desuden arbejdes der på løbende at udgive danske oversættelser af Lewis' skrifter.

Formand og næstformand for selskabet er henholdsvis sognepræst Jakob Sandal – jasa@km.dk – og sognepræst Torben Bramming – tb@km.dk

Medlemskab koster 250. kr. pr. år og inkluderer selskabets årsskrift. Desuden får man adgang til selskabets årsmøde, hvor der er foredrag om C.S. Lewis' univers. Indmeldelse kan ske hos sekretær Mikael Kai Henriksen – mikaelkai@yahoo.dk eller tlf. 2221 2150.

- "... fordi han taler til en længsel i os, som han selv kalder for "Guds bejlen".
 - "... fordi vi får øje på miraklet ved livet."
- Og forfatterne slutter kapitlet således:
- "... fordi han med den majeutiske humor og sine overraskende ræsonnementer rejser med os ind i en større verden. Når man har gået vejen med ham, kommer man hjem. Og når man er kommet hjem, så ser man, at det er den samme verden som den, man forlod – den er bare blevet større, dybere og mere vidunderlig. Det er denne rejse, vi gerne vil skabe en dansk ramme om med Lewis-selskabet."

debat: *Må muslimer gå til nadver?*

Den 11. marts i år blev der afholdt en dialoggudstjeneste i Helligåndskirken i København som afslutning på en inter-religiøs konference med kristne og muslimske deltagere. Nogle af de muslimske deltagere valgte her at gå til nadver, hvilket efterfølgende satte gang i en debat, først ved en artikel af Svend Løbner i Ugebrevet Søndag Morgen og siden på Facebook og Kristeligt Dagblad.

Muslimer har som bekendt ikke det samme forhold til Jesus, som kristne har. Så hvad skal man mene, når de alligevel vælger at deltage i et ritual, som i en kristen forståelse er i decideret modstrid med en muslimsk forståelse af Jesus?

Giver nadverritualet så længere nogen mening? Er det udtryk for en ringeagt for kristendommen, fordi muslimen umuligt kan antage en kristen teologi? Er det en forfejlet manifestation af kristen-muslimsk enhed, når man netop ikke er enige om synet på Jesus? Og er der ikke tale om et brud med 2000 års kristen tradition for, hvordan man forvalter nadveren?

På den anden side, så ligger der i nadveren en forkyndelse af Guds nåde over for alle mennesker. Nadvermåltidet har klangbund i Jesu måltidsfællesskaber med alle dem, der er uden for det gode selskab.

Nadveren kan således ses som et måltid, der bryder de grænser ned, som mennesker sætter op imellem hinanden og i forhold til Gud. Kan man på den baggrund finde en mening i muslimsk nadverdeltagelse?

Nu er dét, at muslimer deltager i nadver, jo ikke noget, der sker særligt ofte - ja, det sker vel så godt som aldrig, hvis ret skal være ret. Men den følelseladde diskussion i kølvandet på dialoggudstjenesten viser, at der her er noget meget centralt på færde, som måske kan gøre os klogere på, hvad nadveren og dermed den kristne tro betyder i vores forhold til mennesker, som ikke er kristne. IKON har derfor bedt en række mennesker om at udfolde nogle af deres tanker om, hvad der er på færde i en sådan situation. Vi håber, at debatten kan fortsætte og gøre os klogere.

Meningsløst for muslimer

Vi står i fare for at devaluere indholdet i en af kristendommens grundpiller, når vi arrangerer fælles nadvergudstjeneste med muslimer. Men alle er velkomne til Herrens bord på eget initiativ.

AF SVEND LØBNER

frikirkepræst, journalist og direktør for Kirkeligt Medieakademi

”Dette er mit legeme, som gives for jer”, siger Jesus i nadveren og henviser til inkarnationen: at Gud blev menneske. ”Dette er den nye pagt ved mit blod”, fortsætter han, og henviser til den dybere mening med hans død på korset. Begge dele er grundpiller i den kristne tro. Begge dele fornægtes på det kraftigste i Islam.

Kristendommens hjerteblod

På det seneste har emnet nadver til muslimer skabt debat mellem teologer. Det begyndte med, at Danmission inviterede muslimer med til nadver ved en dialoggudstjeneste i Helligåndskirken den 11. marts. Jeg bragte en reportage i Ugebrevet Søndag Morgen og skrev en leder om, at Danmission havde overtrådt en grænse. Og så rullede sagen ellers på Facebook, på Kristendom.dk og i Kristeligt Dagblad.

Hvorfor nu det? Jo, fordi nadveren handler om Jesu fødsel og død og i sagens natur er en afgørende grundpille i kristendommen. Men det kan ikke have samme mening for muslimer, da de hverken tror på Jesus som Guds søn eller på Jesu stedfortrædende død på korset.

Troen er ikke naiv

Vi står altså på den ene side med et fromt ønske om at invitere alle mennesker uanset deres baggrund til Herrens bord. Vi står på den anden side i fare for at devaluere det, som i bogstavelig forstand er kristendommens hjerteblod. Og vi står ansvarlige over for vores muslimske venner, så de ikke bliver bondefanget til at deltage i kristent ritual, som der slet ikke er dækning for i deres islamiske tro.

For mig at se, bør man lægge et snit netop her. Være åben for alle, og naturligvis ikke sortere mennesker fra, når de på eget initiativ ønsker at gå til alters. Og være helt klar i mælet om, hvad nadveren betyder og indebærer.

Og derfor ikke lade syv og fem være lige i en naiv tro på, at vi jo tror på samme Gud, tilhører samme familie, og at muslimerne jo også har respekt for Jesus.

Kirken bør være åben - ikke identitetsløs

Jeg drømmer om en åben kirke, altså en kirke, hvor alle føler sig velkomne og virkelig er velkomne. Et drømme-scenarie er, at mindst en tredjedel af alle kirkegængere er såkaldte kirkefremmede, søgere eller har hjemsted i andre religioner. Der er en masse vi kan være fælles om. Det redegør jeg for i min bog ”Kristus i Verdensreligionerne” (cBooks 2009). Troen handler jo netop om en relation til Gud, som ingen udenforstående kan dømme om. Se min bog ”Den Åbne Kirke” (cBooks 1994).

Men åbenheden betinger, at vi ved, hvem vi selv er, hvad vi selv tror på, og mest af alt, hvem vi tror på. Jeg forestiller mig kirken som en pil, der er uendelig skarp fortil og uendeligt åben bagtil. Alle skal som sagt være velkomne. Men ingen skal være i tvivl om, hvor vi er på vej hen.

Tro mod sin tro

Professor for Yale Universitetet, Lamin Saneh, sagde ved en Missionskonference på Nyborg Strand i 2010, at kristne i det multireligiøse samfund bør være ”forpligtet på det, man tror på, og samtidig være tolerant over for andre”. Som tidligere muslim ved han, hvad muslimer tænker om slappe kristne: Hvis du ikke er overbevist om din tro, så spar os for din religion!

Jeg går ud fra, at Danmission som missions-selskab er rodfæstet i det kristne budskab. Det er bare langt fra sikkert, at budskabet om Jesu fødsel og stedfortrædende død står lige så klart for deres muslimske dialog-partnere. Hvis de gik ind i det fælles nadvermåltid med åbne øjne, ville det være en verdenssensation. Og så ville de sikkert bagefter blive forfulgt i deres hjemlande.

Åbent nadverbord?

Grænsen for, hvem der må deltage i nadveren, sættes af ritualet selv.

NIELS HENRIK ARENDT
biskop i Haderslev Stift

For en del år siden sad jeg i et råd med en såkaldt 68'er. Hun havde dengang udmeldt sig af folkekirken, men efter 20 år meldt sig ind igen, uden at hun egentlig ville give en forstandsmæssig begrundelse for det. Hun gik jævnlige i kirke – og så altid til alters. Det gav dyb mening for hende. Ikke fordi hun i og for sig havde et særligt intellektuelt forhold til altergangens teologiske indhold. Hun fremhævede derimod to ydre ting: for det første, at hun skulle flytte sig fra sin plads, rejse sig og gå op til nadverbordet. For hende lå der en stærk kristen forkyndelse i dette, at man var nødt til at flytte sig bort fra et alt for sikkert, altidende sted. Sandheden lå med andre ord ikke hos hende selv. For det andet rummede altergangen gennem knælen og modtagelse af brød og vin for hende en overgivelse til en anden, noget, hun ikke intellektuelt kunne forstå, men som hun bare havde opdaget, at hun var afhængig af.

Jeg har ofte tænkt på hendes beskrivelse af det for hende betydningsfulde ved altergangen, når jeg selv går til alters, men også nu senest i forbindelse med debatten om det åbne nadverbord. Jeg synes ikke, man kan stille et krav om korrekte dogmatiske definitioner eller refleksioner, når det drejer sig om, hvem der skal have lov at gå til alters. Men man må forvente af dem, at de vil flytte sig, bevæge sig fra det sted, hvor de var. Den bevægelse, man rent fysisk foretager, når man går til alters, er et billede på en åndelig bevægelighed, som vi forudsætter. Men som vi selvsagt på ingen måde har mulighed for at kontrollere, hverken før eller efter. Der må vi nøjes med det ydre, synlige udtryk for bevægelse.

Når man i oldkirken forbeholdt nadveren for de døbte, var det forståeligt. Man levede i en minoritetssituation, hvor nadveren blev en bekendelseshandling. Men det er ikke vores situation – vi har 'råd' til at lade indbydelsen

nå lige så langt, som nogen vil tage imod den. Går der da slet ingen grænser for, hvem der kan deltage? Jo, men de sættes så at sige af ritualet selv. Ritualet forudsætter, at den opstandne Herre "selv er til stede blandt os". Med nadveren "forkynder vi Herrens død, indtil han kommer". Det er Jesu offerdød på vore vegne, det handler om. Derfor er menneskers knælen ved alteret et udtryk for, at her bøjer man sig og modtager noget, som man har uendeligt brug for. Selve symbolikken gør noget ved den, der deltager, som den pågældende ikke kan unddrage sig. Man kan ikke deltage uden i en eller anden grad at overgive sig til det, der bliver sagt. Man 'overtager' en forståelse af menneskets situation i forhold til Gud, enten man vil eller ej. Og mere kan vi faktisk ikke gøre – det gælder da også i forhold til den frommeste kristne vane-altergænger. Vi må stole på de udvendige udtryk for overgivelsen.

Jo, vi kan og skal selvfølgelig være klare i spytet, når vi får mulighed for at forklare, hvad det handler om. Den konkrete anledning til dette tema er jo nogle muslimers deltagelse i nadveren i forbindelse med et dialog-arrangement. Vi skylder dem at gøre det klart, at med nadveren er vi helt inde ved hjertet af den kristne tro. Men så er det efter min mening også det.

Hver eneste nadver er en bekendelse til den nærværende Herre. Er han nærværende, er han også handlende, altid på færde, også længere ude, end vi måske kan forestille os eller forstå. Det åbne nadverbord gør næppe nogen til kristen. Men det er alligevel et vidnesbyrd, som rører ved mennesker. Jeg har selv engang oplevet at blive inviteret med til en katolsk nadver. Men jeg har også oplevet at få nej til at deltage, hvor dette ville have betydet meget for mig. Jeg ved nok, hvad der efter min forståelse ligger tættest på Vor Herres tankegang.

Det er mennesker, der sætter grænser

Det hører sig ikke til i nadveren at sætte grænse for, hvem der må deltage.

JØRGEN SKOV SØRENSEN
sekretariatschef for Det Mellemkirkelige Råd, bestyrelsesmedlem i Danmission

Jeg var i årene 1999–2002 bosat i England, nærmere bestemt i Birmingham, hvor jeg boede og underviste på den kirkelige uddannelsesinstitution, United College of the Ascension (UCA). UCA var en økumenisk institution, et samarbejde mellem Den Anglikanske Kirke og Metodistkirken. Vi uddannede missionsstuderende fra nær og fjern på teologiske og kirkelige fagfelter og husede derudover medarbejdere fra de to kirkers samarbejdspartnere, som var kommet til Birmingham for at tage en videregående uddannelse på universitetet.

UCA var på alle måder en broget samling af mennesker. Afrikanere, asiater, europæere. Alle med egne traditioner. Menneskers mangfoldighed forsamlet på ét sted. Der var sågar også enkelte, som ikke var kristne. Vi havde en håndfuld hinduer, buddhister og muslimer boende. Folk, som bare havde behov for et sted at bo, mens de studerede i Birmingham. Deres tilstedeværelse var en udfordring for visse og en berigelse for andre. Nogle af dem var gode til at falde ind på stedet, mens andre havde besvær med at finde sig tilrette.

Hver onsdag aften holdt vi nadvergudstjeneste i skolens egen kirke. Vi samledes, administrative medarbejdere, lærere og studerende, og fejrede gudstjeneste. Og cirka midtvejs fandt vi sammen, stående rundt om det fritstående alter - sort og hvid, høj og lav, voksne og børn, skulder ved skulder - og modtog Herrens måltid. Nogle gange deltog også medlemmer af fællesskabet, som ikke var kristne. Spurgte man dem, hvorfor, svarede mange, at de fandt det naturligt også at tage del i denne del af livet på UCA. Nogle pegede på nysgerrighed. Andre diskret på mere end det.

Hvor de fleste kristne lærere og studerende fandt det i orden, at alle uanset religiøs baggrund deltog i gudstjenesten som sådan, var der alligevel en del diskussion,

hvorvidt det nu også var i orden, at ikke-kristne deltog i nadveren. De mere konservativt indstillede satte spørgsmålstegn ved teologien omkring deltagelsen. Havde de andre mon forstået, hvad nadveren gik ud på? Gav det overhovedet mening at deltage i et religiøst ritual, som hørte hjemme i en anden tradition? Blev nadveren muligvis kompromitteret af de fremmedes deltagelse? Der blev talt meget om det. Uenigheden var stor. Et semester var der en gruppe af studerende, som i en længere periode holdt sig helt væk fra nadverbordet. Af teologiske årsager. Rygtet gik, at de forrettede nadver på et værelse sammen. Jeg deltog med stor teologisk entusiasme i diskussionerne. Det berørte mig, at der kunne være så voldsomme følelser på spil, at nogle ligefrem måtte splitte menigheden over det. Men jeg kom også til den erkendelse, som siden har været afgørende for min forståelse af nadverens indhold og betydning. Det er mennesket, der sætter skel og grænser. Det er en del af syndefaldet. Når nadveren bliver til adskillelse, når vi luger ud og søger fundamentalistens renhed i kirkens ritualer, er det menneskers uhyggelige skel og grænser, vi tager med ind, hvor de ikke hører hjemme. Men samtidigt er det Guds nåde, at vi ansigt til ansigt med Herren ved nadverbordet pludseligt oplever andre spilleregler end vore. Nadveren, det simple fælles måltid, det konkrete møde med livets kilde her og nu nulstiller i et kort sekund alle menneskers uformåenhed over for Gud og over for næsten. Vore synder er os forladt, og vi kan starte påny. Det er det glade budskab.

Hvem er da jeg, at jeg skulle forhindre et menneske i at sidde til bords med den korsfæstede og opstandne frelser, vor Herre Jesus Kristus, til stede midt iblandt os...?

Hvem ejer ritualet?

Konferencedeltagerne deltog i et ritual, der på den ene side defineres som kristent og på den anden side som bekræftelse af konferencens fællesskab.

AF KIRSTINE HELBOE JOHANSEN

Institut for Kultur og Samfund - Kirkehistorie og Praktisk Teologi

Ritualer er altafgørende for enhver form for religion. Det ses tydeligt i sociologiske undersøgelser af medlemmernes forhold til folkekirken.

En betragtelig del af Danmarks befolkning bliver fortsat døbt, konfirmeret, viet og begravet i kirken. Antallet af hyppige højmessedeltagere er langt lavere.

Bag denne sociologiske kendsgerning ligger en dybere erkendelse af ritualets betydning for religion. Basalt set kan ritualer til ting, som ingen religion kan undvære. Ritualer stadfæster betydning og skaber forandring. Ritualer skaber forandring, fordi de skaber en situation, hvor det hævdes og gøres troværdigt, at den guddommelige verden og den menneskelige verden mødes, så den guddommelige verden kan gribe forandrende ind i den menneskelige verden. To individer går op ad kirkegulvet, vies og velsignes og går ned ad gulvet som ægtepar.

Ritualer stadfæster betydning, fordi der i ritualer opstår en særlig kommunikation mellem store, evigtgyldige, ikke-falsificerbare religiøse udsagn på den ene side og konkrete, øjeblikksbetingede kropslige handlinger på den anden side. De næsten utopiske, evigtgyldige religiøse udsagn sender meddelelser om et normativt religiøst univers, mens de konkrete kropslige handlinger viser, at disse mennesker her og nu står inde for det. Ritualer skaber en situation, hvor et religiøst univers fremstilles som gyldigt og samtidig bekræftes som levende og gyldigt af de tilstedeværendes kropslige deltagelse i ritualer.

Ritualers kommunikation af religiøse udsagn holder sig dog på et simpelt niveau. Deltageren bekræfter mere grundlæggende udsagn som fx ”der gives en Gud”; ”der gives en kristen kirke”. Samtidig er ritualers kommunikation afhængig af, hvad det omgivende samfund lægger i det. Det ses fx ved en vielse. En vielse foregår i kirkerummet og velsigner med den kristne gud, men vielsen afholdes i anledning af brudeparret og den forsamlede menig-

hed udgør brudeparrets venner og familie. Hvad bekræfter disse ritualdeltagere da? Den kristne kirke og Gud eller familiens samhørighed og deres relation til brudeparret? Formodentligt begge dele; men det viser, at en given religion ikke i den forstand ejer sine ritualer. Ritualers indhold kan suppleres med den konkrete anlednings indhold, som det sker i vielsen.

Dialoggudstjenesten i Helligåndskirken i København, som blev afholdt som afslutning på en uges konference mellem kristne og muslimer, var et lejlighedsritual. Det var en gudstjeneste i en kristen kirke, med et kristent ritual og med en kristen præst; men det var også en rituel afslutning på en konference og en fælles rituel handling for det fællesskab, som havde været forsamlet den forløbne uge.

Så hvad sker der, når muslimer deltager i nadveren? I dette tilfælde skete der det samme, som der skete ved muslimers deltagelse i resten af gudstjenesten. De deltager i bekræftelsen af et fællesskab – et fællesskab som på den ene side defineres som kristent og som på den anden side defineres som konferencens fællesskab. Spørgsmålet er ligesom ved vielsen, hvem der ”ejer” ritualer. Er det kirken eller familien, er det kirken eller konferencen? Efter al sandsynlighed læste de muslimske deltagere gudstjenesten som konferencens ritual. De kunne uden problem deltage, fordi de med deres tilstedeværelse – selv ved nadveren – først og fremmest bekræftede det fællesskab, som var opstået i den forløbne uge.

Med den efterfølgende diskussion in mente kan man konkludere, at de tog fejl – nadveren var kirkens ritual og ikke konferencens; men man kan også spørge, hvordan man ellers skulle læse et ritual, som afslutter en dialogkonference. For meningen var vel ikke at slutte med et ritual som på ny skulle sætte skel?

Alle er lige for Gud

AF PEDER KJÆRSGAARD ROULUND
sognepræst

Jeg mener ikke, at jeg som præst har ret til at afvise en muslim ved nadverbordet, for jeg deler hendes mangel på værdighed til at være i en situation, hvor Gud rækker os sig selv. Ydermere har jeg ikke ret til at afvise mit muslimske medmenneske ved nadverbordet, for hun deler min værdighed til at være et menneske, der også lukkes ind i Guds velsignede fællesskab. Muslimen, hvem end hun er, og jeg er lige over for Gud, uagtet at jeg både er døbt og ansat i en organisation, der forkynder budskabet om, at den almægtige Gud blev et afmægtigt menneske i Jesus Kristus.

Det chokerende ved beretningerne om Jesus Kristus er, at de fortæller, at de umælende og de urene lukkes ind i Guds velsignede fællesskab på trods af opfattelsen hos de kyndige i det ene eller det andet trossystem (Se Markusevangeliet kap. 2 vers 13 – 17 og Markusevangeliet kapitel 10 vers 13 - 16)

Og når vi kommer til nadverens indstiftelse skærtorsdag, så er det på tide at blive chokeret igen. For her indstiftede Jesus nadveren og rakte med brødet og vinen sit hellige legeme og blod til forræderen Judas, fornægteren Peter og tvivleren Thomas. Her er kirkens fremmeste og første teologer dem, som på en gang er nogle uværdige bæster samtidigt med, at de er værdige nok til at være med i fællesskabet med Jesus Kristus.

Som jeg ser det, er alle os, der har viden om kristendommen, på lige fod med dem, som ikke ved en klap om Faderen, Sønnen eller Helligånden.

Alle mennesker er lige uværdige til at modtage Gud, og alle mennesker er lige værdige til at blive lukket ind i Guds velsignede fællesskab. Derfor er det simpelthen i modstrid med evangeliets inderste væsen at afvise muslimer eller nogen andre ved nadverbordet.

Vigtigt at være tydelig

JAN NILSSON
cand. theol., netværkskonsulent for Folkekirke og Religionsmøde

Er nadveren kun for kristne, eller er den åben for alle? Et kort svar kunne være, at nadveren er et specifikt kristent måltid - men fordi det er et kristent måltid er det også åbent for alle, fordi det kristne fællesskab altid må være et åbent fællesskab.

På den ene side er nadveren altså i udgangspunktet for kristne. På den anden side er nadveren åben for enhver, som seriøst og samvittighedsfuldt ønsker at deltage uanset vedkommendes tro, religion eller evt. manglende tro. Uanset hvad den enkeltes bevæggrunde må være for at deltage i nadveren må det accepteres, og alene ønsket om at deltage i nadveren er tilstrækkeligt til at være velkommen, hvad end motivet måtte være.

Hvis fx muslimer deltager som gæster i en kristen gudstjeneste, vil jeg ikke forvente deres deltagelse ved nadveren. Hvis jeg havde mulighed for det, ville jeg som præst gøre den kristne betydningen af nadveren tydelig, og jeg

ville betone, at alle er velkomne, og at alle er frie til ikke at deltage. Der må være fuld frihed til både at deltage og ikke at deltage.

Det er vigtigt, at vi er meget tydeligt om vores forventninger til hinanden, når vi som fx kristne og muslimer er gæster ved hinandens gudstjenester/bønner. Ingen skal føle sig presset til at deltage i nadveren, og på samme tid skal ingen afholde sig fra nadveren, hvis man faktisk ønsker at deltage.

Nadveren er altså åben for alle, men det åbne nadverbord bør ikke bruges til manifestationer af interreligiøs art. Nadveren er først og fremmest fællesskab med den korsfæstede og opstandne Jesus Kristus. Hvis man fjerner denne del af nadveren og reducerer den til alene at være et udtryk eller manifestation for fællesskab mellem altergæsterne, så ville man fjerne den kristne betydning af nadveren.

Hvad hjertet er fuldt af

Anmeldelse: Viggo Mortensen har skrevet en inspirerende, nutidig og indsigtfuld håndbog i mission, der kan varmt anbefales. Den har håndbogens gode egenskab, at man hurtigt kan få et overblik over emnerne.

AF MOGENS KJÆR
generalsekretær i Danmission

En håndbog om mission. Den har vi savnet og nu er den her. 'Den eneste form for kristen mission, der er acceptabel, er den, hvor munden løber over med det, som hjertet er fuldt af.' Denne grundopfattelse af mission giver Viggo Mortensen udtryk for i sin håndbog om mission, der udkom i forbindelse med at han gik på pension som professor i systematisk teologi på Aarhus Universitet med særligt henblik på kristendommens globale udvikling og økumeniske relationer. Og dermed er der sagt noget væsentligt om mission, nemlig at vi driver mission, ikke fordi vi skal, men fordi vi ikke kan lade være. Der er selvfølgelig en indsnævring i forståelsen af, hvad mission er i sætningen, hvor mission knyttes til det mundtlige, for mission har også altid været knyttet til gerninger, som tilbud om uddannelse, helbredelse, diakoni osv.

'Hvad hjertet er fyldt af' indledes med et citat af den tyske teolog Eberhard Jüngel: 'Hvis kirken havde et hjerte, et levende hjerte der slog, ville dens puls i høj grad blive reguleret af mission og evangelisering. Hvis kirken kunne ånde, hvis den kunne standse op og tage en dyb indånding, så ville den lære de to gode ting ved åndedrættet: At ånde ind og at ånde ud er en velsignelse, og uden den kan vi slet ikke leve. I virkeligheden skulle mission og evangelisering være lige så naturligt for en kristen kirke, som åndedrættet er for mennesker.'

Håndbogen indledes med et længere indledende afsnit om forståelsen af mission, nutidige missionsteologiske udfordringer og ansatser til en lære om mission for det 21. århundrede. Det er en fin og inspirerende gennemgang. Derefter følger håndbogens hoveddel, som er en opslagsbog. Så hvis man gerne vil vide noget om det, der knytter sig til mission, kan man slå ordene op. Der er artikler om verdensreligionerne, der vil give et ganske kort rids af religionen, og så stilles spørgsmålet: Hvad er den kristne missions forhold til buddhismen? Og her vil Viggo Mortensen så trække nogle principielle forskelle og mødepunkter op.

Hvad er dialog?

I en håndbog om mission må der nødvendigvis være et solidt afsnit om dialog. Her står der: 'I dag kan man ikke behandle begrebet mission uden at inddrage begrebet dialog; ja nogen vil hævde, at dialog har erstattet mission.' Og videre: 'Sand dialog springer ud af et møde, hvor man sætter alt ind på at forstå og gøre sig forståelig. Forudsætningen for sand dialog er den opfattelse, at vi forstår hinanden og Gud bedre, hvis vi spørger og søger sandheden sammen, fuldt bevidst om de forskelle, der nu engang er.' Viggo Mortensen gennemgår forskellige teorier om dialog og hvad de kan resultere i: relativisme, afvisning af dialog som trussel samt synkretisme. I afsnittet om dialog og mission følges formuleringerne fra Folkekirke og Religionsmøde.

For mig at se er det helt klart, at vi er nødt til at tænke mission og dialog sammen. Dialog er mission, for sand dialog kan ikke undgå at indeholde et personligt vidnesbyrd om, hvad man tror på og længes efter. Vender man sætningen om og siger 'mission er dialog' giver det, for mig at se, kun mening hvis man forstår noget forskelligt ved dialog. Når jeg om søndagen hører præstens prædiken, finder der ingen direkte samtale sted mellem præsten og mig, men med lidt god vilje kan man måske sige, at der foregår en indre dialog i tilhøreren, der vil forholde sig til det præsten siger. Tiden er forbi, hvor man bare rettede ind efter autoriteterne, nu tager vi selv stilling og tror det, vi føler er troværdigt og som vi har brug for og længes efter. En væsentlig del af mission har været det diakonale arbejde og udviklingsarbejdet. Her kommer man heller ikke ret langt, hvis det ikke er deltagerne selv, der forandrer deres situation. Der er meget, vi hverken kan eller skal ordne for andre. Bæredygtig forandring og levende tro opstår kun, hvor mennesker selv helhjertet forandrer sig og dermed forandrer deres liv. Det ligger der også en masse dialog i.

Viggo Mortensen:
Hvad hjertet er fuldt af - en håndbog om mission
Forlaget Anis 2012, 481 sider

De måske kristne

Anmeldelse: Religionssociolog Iben Krogsdal har spurgt 40 danskere om deres forhold til tro, kirke og kristendom, og det er interessant læsning, som kan hjælpe kirken til at identificere sine medlemmer og eventuelt se veje for sit fremtidige virke.

AF JANNE NYBORG

Iben Krogsdal deler sine interviewpersoner i hhv. de ældre- og de yngre generationer. De ældre generationer begrundes i høj grad livets tildragelser med ydre forhold, som skæbne og tilfældigheder. De omtaler generelt deres barndom som god, den kan have været hård, men de finder ikke nødvendigvis sammenhænge mellem deres barndoms vilkår og deres senere livsforløb.

De yngre generationer søger derimod forklaringer i indre forhold. Hændelser i barndommen og stemningen i barndomshjemmet bliver grundlæggende vilkår for deres livsforløb. I de yngre generationer identificeres tre grupper: De baggrundskristne, forgrundskristne og spirituelle. De forgrundskristne er traditionelle i folkekirkelig selvforståelse. De bruger kirken, og forholder sig aktivt til tro og religiøsitet. De to andre grupper er i princippet lige fjerne fra folkekirken.

De spirituelle fortællere er ret kritiske overfor kirke og kristendom. De mener, den står for en autoritær og dogmatisk magt, som forhindrer dem i at finde andre veje til "sandheden". Adspurgt om deres medlemskab af folkekirken, svarer de dog vigende og tøvende. De har overvejet at melde sig ud, men de får det ikke rigtig gjort. De baggrundskristne mener til gengæld, at kirken repræsenterer en elite, som ved bedst. De bruger den ikke aktivt, og tro og religiøsitet har stort set ingen plads i deres hverdag. De er dog glade for, at kirken og andre autoriteter kan oplyse om og formidle det til deres børn, som de selv har svært ved at finde ord for. De kunne ikke drømme om at melde sig ud, da folkekirken binder kultur og livssyn sammen, selvom de ikke frekventerer den i det daglige. Kirken som bygning og rum har også en stor betydning for dem. Her kan man komme ind og være stille og møde ro. De adskiller ikke kirke, kristendom og tro. De kalder sig kulturkristne.

Da medlemskab af folkekirken er en præmis for Iben Krogsdals udvælgelse af livshistoriefortællere, kan folkekirken bruge hendes forskning til at identificere sine medlemmer og der igennem udvikle sig på et reflekteret grundlag. Men det paradoksale er, at netop de baggrunds-

kristne, som kirken gerne vil se på bænke, er overvejende positive over for institutionen. De mener ikke, kirken skal forandre sig, og de har en forventning om, at den er der, når de har brug for den, ikke kun til vielse og dåb, men også i forbindelse med en eventuel livskrise.

De spirituelle i bogen er til gengæld mere kritiske. Jeg vil sige det sådan, at kirken er begyndt at se dem, men de har ikke set kirken. Og det er måske min største kritik af bogen. Lige præcis den her gruppe er meget synlig i "mine (Københavnske) kirker", og det virker ikke som om, de tager afstand fra kirken. Tværtimod.

Iben Krogsdal:
De måske kristne
Forlaget Anis 2012,
252 sider

Nordisk Sjælesorgssymposium om meditation & selvudvikling

Den 3.-5. oktober 2012

Med bl.a. biskop Kjeld Holm, professor Steen Hildebrandt, lektor Klaus B. Bærentsen, idehistoriker Michael Jahn og hospitalspræst Steen Bonde.

Symposiet henvender sig til alle, der er interesseret i emnet - fra en sjælesørgerisk eller terapeutisk vinkel.

Vil du bringe et indlæg, skal du indsende en overskrift og en kort beskrivelse til steen_bonde@mail.dk senest den 15. august 2012.

Sted: Diakonhøjskolen, Lyseng Allé 15DK - 8270 Højbjerg

Pris: Med overnatning i enkeltværelse 2650,- DKK, i dobbeltværelse 2400,- DKK, uden overnatning 1900,- DKK.

Tilmelding: Senest den 20. september 2012. Kontakt ikon@ikon-danmark.dk

Arrangør: IKON-Danmark, Areopagos og Center for Diakoni og Ledelse

klumme
>> *teologi i farten*

Et spark i bonderøven...

AF ANNE KRABBE-POULSEN

Hvad er det, vi længes sådan efter? Træder man uden for sin dør eller åbner for sit TV, er det 'oprindelige', 'naturlige' og 'autentiske' varmt som i HOT. Nu skal vi spise ukrudt og speltgrød med rabarberkompot, som de gjorde det i gode gamle dage (for det var da det, de gjorde ik'?). Det koster kun 15 kr. for en bakke skvalderkål i Irma og en rund halvtredser for en skål grød på verdens første Grødbar på Nørrebro!

Og hvem elsker ikke bonderøven Franks (redigerede) virkelighed på Kastanjegården med sunde glade børn og en dejlig glad kone med æblerøde kinder? Han garver sit skind og laver sin ost. Han er autentisk! Og tilføj gerne Camilla Plums økologiske og biodynamiske landsted og livsstil. Hun er ægte og sund! Jeg elsker selv at se dem indtage TV-skærmen.

Men ligger der en verdslig syndefaldsmyte bag denne søgen tilbage til det autentiske og ægte? Dengang levede vore forfædre tættere på naturen, mere uskyldigt og autentisk. Men så kom faldet med den moderne kultur, der forurener verden med dens fremmedgørelse, refleksivitet og forbrugerisme.

På samme måde længes det spirituelle menneske efter en erfaring af det guddommelige, Kristus eller en fred og harmoni ved at søge bag om alle de manipulerende og uautentiske lag, der findes i os pga. den kultur, vi er vokset op i og omgiver os med.

Jeg længes selv! Men hvor naturligt er det egentligt at putte grisen op i sin egen tarm? Og er det rigtigt, at sunde frodige Camilla Plum ryger? Og er jeg den eneste, der i en 'spirituel stund' kan blive hjemstøgt af en fræk, uharmonisk eller grim tanke? Rendyrker man autenticiteten og fornægter modsigelsen, kan den hurtigt slå om i ren moralisme, samt blive et status- og magtsymbol.

IKON 20 år

"Hvor to virkelig er sammen, er de det i Guds navn!"

Kom og vær med på en dialogisk rejse i fortid og fremtid

IKON fejrer sit 20 års jubilæum den 5.-6. oktober på Diakonhøjskolen i Aarhus og bruger anledningen til at se tilbage på 20 år i intense møder med mennesker i mangfoldige religiøse miljøer - og til at se fremad. For hvordan være kirke i vores multireligiøse danske samfund?

Vi starter med at se tilbage i tiden. En række mennesker - startende med dr. theol. og stifter af Dialogcentret Johannes Aagaard in memoriam og til nuværende formand for IKON Louise Buch Viftrup, der er dybt involveret i den religiøse dialog i dag - fortæller om, hvad der driver dem til at møde mennesker af anden tro - og om højdepunkter i dialogerne.

Så kaster vi os ud i speed-dialoger med hinanden, hvor vi deler vores egne store og små, glædelige og smertelige dialogerfaringer med hinanden.

Cand.teol. og tidligere leder af IKON, Steen Bonde, taler om og involverer deltagerne i temaet: "Hvor to virkelig er sammen, er de det i Guds navn!" - om filosofen Martin Buber og hans syn på dialog, der har præget IKON gennem alle årene.

Undervejs i jubilæet er der også workshops - bla. med kunstneren Karsten Auerbach og med dramaturgen Christin Klausen - og en række danske kirkeledere hjælper med at pejle dialogens retning og rolle i fremtiden.

Og så er der hygge, musik, glade gensyn, fest og alt det andet, der også hører til et godt jubilæum.

På IKONs hjemmeside kan du snart læse hele programmet i detaljer - men sørg for allerede nu at sætte kryds i kalenderen ved den 5. og 6. oktober.

Husk IKONs kollekt dag den 8. juli!